

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy, JUDr. Marie Turkové, JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **M. K.**, zast. Mgr. Pavlem Oriniakem, advokátem, se sídlem Na Sadech 21, České Budějovice, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 6. 2008, č. j. 61 Az 17/2007 – 25,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností stěžovatel brojil proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajského soudu“) ze dne 13. 6. 2008, č. j. 61 Az 17/2007 – 25, (dále jen „napadený rozsudek“), jímž krajský soud zamítl žalobu stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 2. 2007, č. j. OAM-1-123/VL-07-12-2007. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

V odůvodnění napadeného rozsudku krajský soud vyšel ze skutkových zjištění vyplývajících ze správního spisu žalovaného i z napadeného rozhodnutí. Krajský soud vzal za prokázané, že stěžovatel při pohovoru k žádosti dne 14. 2. 2007 vypověděl, že do ČR přijel proto, že měl doma problémy, a tak odjel. Tyto problémy spočívaly v tom, že byl zbit lidmi, od kterých dříve odebíral zboží, které prodával. V roce 1997 od nich s bratrem odebral zboží, které měl uskladněné v domě, který však shořel i se zbožím. Jelikož potřeboval dodavatelům zaplatit za toto zboží, odjel pracovat do ČR. Poté, co mu skončila platnost víza, pracoval jen příležitostně, aby si vydělal na bydlení a na jídlo. O mezinárodní ochranu v ČR se rozhodl požádat poté, co obdržel rozhodnutí o správním vyhoštění. Učinil tak tedy proto, aby se nemusel vrátit domů. Krajský soud vyložil ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu, podle něhož se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, je-li z postupu žadatele patrné, že ji podal s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny, ačkoliv mohl

požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve, pokud žadatel neprokáže opak. Krajský soud z uvedených skutečností v posuzované věci zaujal názor, že stěžovatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany až v době, kdy již obdržel správní vyhoštění za nelegální pobyt na území ČR. Rozhodné pro posouzení věci je, že stěžovatel nepobýval v ČR legálně, a proto mu bylo uloženo správní vyhoštění s dobou platnosti na 3 roky se lhůtou vycestování z území ČR do 19. 1. 2005. Jelikož stěžovatel neuposlechl, bylo mu dne 1. 2. 2007 uloženo správní vyhoštění na dobu 8 let. Žádost o udělení mezinárodní ochrany stěžovatel podal dne 11. 2. 2007. Podle názoru krajského soudu je zcela zřejmé, že se stěžovatel mohl na území ČR svobodně pohybovat a tedy i vejít do kontaktu se zástupci státních orgánů ČR. Stěžovatel však požádal o udělení mezinárodní ochrany až tehdy, když mu bylo podruhé uloženo správní vyhoštění. Krajský soud proto dospěl k závěru, že žalovaný posoudil žádost stěžovatele správně jako zjevně nedůvodnou. Dále krajský soud konstatoval, že stěžovatel v průběhu řízení netvrdil žádné důvody podřaditelné pod rozsah ustanovení § 12 zákona o azylu. Žalovaný se rovněž podle názoru krajského soudu nedopustil žádné procesní vady, přičemž rovněž nepochybil, když zároveň se zamítnutím žádosti jako zjevně nedůvodné nerozhodl o neudělení azylu podle ustanovení § 13 a § 14. K námitce ustanovením § 91 zákona o azylu (překážka vycestování) krajský soud uvedl, že toto ustanovení bylo účinné do 31. 8. 2006. Námitka stěžovatele, že ukrajinské orgány jsou zkorumpované a nedůvěryhodné, je podle krajského soudu v rozporu s tím, co stěžovatel tvrdil v řízení před žalovaným, kde výslovně uvedl, že žádné problémy s ukrajinskými státními orgány neměl. Z uvedených důvodů krajský soud žalobu stěžovatele zamítl jako nedůvodnou.

V kasační stížnosti proti napadenému „usnesení“ (*pozn. NSS: jedná se evidentně o chybu v psaní, neboť stěžovatel citoval správně datum i číslo jednací napadeného rozsudku*) krajského soudu stěžovatel uvedl, že brojí proti zamítnutí své žaloby z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Podle jeho názoru byla věc nesprávně posouzena a bylo nesprávně shledáno, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení azylu. Trval dále na tom, že v jeho případě existuje překážka vycestování podle téhož zákona. Proto navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil. V doplnění kasační stížnosti ze dne 27. 8. 2008 stěžovatel dále uvedl, že žalovaný i soud nedostatečně hodnotily skutečnosti, které stěžovatel uvedl v předchozím řízení, jakož i důvody pro udělení mezinárodní ochrany, a nesprávně dospěl k závěru o zjevné nedůvodnosti stěžovatelovy žádosti a správnosti rozhodnutí žalovaného. Stěžovatel má za to, že v jeho případě měly být posouzeny podmínky humanitárního azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu. Jelikož se žalovaný nevyjádřil ke skutečnostem, které stěžovatel uvedl v azylovém řízení, stěžovatel považuje jeho rozhodnutí za nepřezkoumatelné. Má za to, že jeho nedůvěra v místní ukrajinské orgány je zcela pochopitelná, neboť je obecně známo, že ukrajinská policie je zkorumpovaná a propojená se strukturami organizovaného zločinu. Na základě těchto důvodů stěžovatel navrhl zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení.

Ve svém vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný popřel oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jeho rozhodnutí ve věci i napadený rozsudek krajského soudu byly v souladu s právními předpisy. Dále podotkl, že stěžovatel v průběhu řízení neuvedl žádnou skutečnost svědčící o tom, že by stěžovatel mohl být ve vlasti vystaven

pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 zákona o azylu. Cílem stěžovatelovy žádosti byla podle názoru žalovaného pouze legalizace jeho pobytu v ČR poté, co bylo stěžovateli uloženo správní vyhoštění. Žalovaný na podporu svého názoru poukázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, sp. zn. 7 Azs 117/2004, dále rozsudek ze dne 20. 10. 2005, sp. zn. 2 Azs 423/2004 a rozsudek ze dne 9. 2. 2006, sp. zn. 2 Azs 137/2005. Z uvedených důvodů žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou, anebo zamítl jako nedůvodnou.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabývala otázkou přípustnosti a přijatelnosti kasační stížnosti, přičemž předně podotýká, že je třeba tyto instituty odlišovat a dále také ve spojení s přípustností posuzovat důvodnost kasační stížnosti. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti je potom otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné, ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Protože Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost je přípustná, zabýval se otázkou, zda kasační stížnost podstatně přesahuje svým významem vlastní zájmy stěžovatele ve smyslu § 104a s. ř. s. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že stěžovateli byla již jednou poskytnuta soudní ochrana individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci, přičemž další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru jeho právní ochrany, ale je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatele.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 933/2006, přístupný na www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek,

kteře jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s., ale také uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Zde je nutné upozornit, že stěžovatel neuvedl žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud se mohl zabývat otázkou přijatelnosti její kasační stížnosti pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kritérií.

Jak Nejvyšší správní soud zjistil z rozhodnutí žalovaného a ze správního spisu, stěžovatel uvedl, že opustil Ukrajinu koncem února 2004 a přicestoval do ČR, kde měl ze svého dřívějšího pobytu zde vyřízeno pracovní vízum s platností do konce března 2004. Při jeho poslední návštěvě na Ukrajině ho měli napadnout jeho bývalí dodavatelé, kterým dluží peníze za zboží, které mu shořelo při požáru jeho domu. Jelikož se bál o svůj život, opustil Ukrajinu s tím, že se již nevrátí. Stěžovatel se bál vrátit na Ukrajinu a vyřídit si nové vízum. Při pohovoru popřel, že by měl jakékoliv problémy se státními orgány v zemi původu. O mezinárodní ochranu se rozhodl požádat až tehdy, když obdržel správní vyhoštění na 8 let (tj. v lednu 2007). Z rozhodnutí Policie ČR, oblastního ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie, oddělení cizinecké policie České Budějovice ze dne 1. 2. 2007, č. j. SCPP-185-9/CB-III-2007 vyplývá, že stěžovateli bylo uloženo správní vyhoštění na 8 let, přičemž doba pro jeho vycestování byla stanovena do 11. 2. 2007. Z tohoto rozhodnutí vyplývá, že stěžovatel se zdržoval na území ČR neoprávněně od 20. 1. 2005 do 1. 2. 2007, přičemž byl již dříve vyhoštěn rozhodnutím téhož orgánu ze dne 12. 1. 2005, č. j. SCPP-73-7/CB-III-2005, avšak v době stanovené k vycestování stěžovatel neodjel.

Problematikou pronásledování ze strany mafie či soukromých osob se Nejvyšší správní soud zabýval ve svém rozsudku ze dne 27. 8. 2003, www.nssoud.cz, č. j. 4 Azs 7/2003 - 60, či rozsudku ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud opakovaně judikuje, že pronásledování ze strany soukromých osob není důvodem k udělení mezinárodní ochrany žadateli o azyl. Stejně tak nemůže být tímto důvodem ani snaha o legalizaci neoprávněného pobytu na území ČR (viz blíže např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 - 44, dále rozsudek ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 - 69, a konečně rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004 - 60, přístupné na www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud rovněž přisvědčil názoru žalovaného vyjádřenému v jeho napadeném rozhodnutí, že stěžovatel měl po celou dobu svého pobytu v ČR v letech 2005 až 2007 možnost kontaktovat příslušné orgány veřejné moci a požádat o mezinárodní ochranu, avšak učinil tak až tehdy, když mu bylo podruhé uloženo správní vyhoštění. Jeho snaha o získání mezinárodní ochrany byla tedy motivována výhradně cílem legalizovat pobyt v ČR.

K námitce stěžovatele, že se žalovaný ani krajský soud nezabývaly posouzením podmínek humanitárního azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu, pak Nejvyšší správní soud uvádí, že aplikace tohoto ustanovení je doménou správního uvážení žalovaného (k tomu blíže rozsudek ze dne 21. 12. 2004, č. j. 4 Azs 343/2004 - 55, www.nssoud.cz, či rozsudek ze dne 22. 9. 2006, č. j. 4 Azs 2/2006 - 46, www.nssoud.cz). Ze spisu však nejsou zjevná žádná skutková zjištění, která by napovídala tomu, že by případ stěžovatele splňoval kritérium „případu hodného zvláštního zřetele“, o němž hovoří ustanovení § 14 zákona o azylu. Žalovaný tak neměl důvod, proč by se touto otázkou ve svém rozhodnutí zabýval.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatel sám žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

O návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval. Dospěl totiž k závěru, že o něm není třeba rozhodovat tam, kde je kasační stížnosti přiznán odkladný účinek přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. listopadu 2008

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu